

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких
законодавчих актів України (щодо електронних петицій громадян
до політичних партій, що представлені у Верховній Раді України)
(реєстр. № 6154 від 02 березня 2017 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні на своєму засіданні 17 травня 2017 року (протокол № 59) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо електронних петицій громадян до політичних партій, що представлені у Верховній Раді України), (реєстр. № 6154 від 02 березня 2017 року), поданий народним депутатом України О.Б. Фельдманом (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблений з метою надання громадянам права звертатись з електронними петиціями до політичних партій, що представлені у Верховній Раді України.

Законопроектом пропонується внести зміни відповідні зміни до статей 5, 23¹ Закону України «Про звернення громадян» та статей 8, 9-1, 14, 17 Закону України «Про політичні партії в Україні».

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Конституція України закріплює вихідний принцип громадянського суспільства, за яким суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності (частина перша статті 15).

Частиною першою статті 36 Основного Закону України передбачено право громадян України на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Разом з тим, Конституційний Суд України у пункті 2 мотивувальної частини Рішення від 13 грудня 2001 року № 18-рп/2001 зазначив, що обов'язком правової держави є, зокрема, невтручання як у реалізацію громадянами права на свободу об'єднання, так і в діяльність самого об'єднання, «за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей» (частина перша статті 36 Конституції України). Тим самим Конституція України встановила межі втручання держави в реалізацію права громадян на свободу об'єднання. Пункт 11 частини першої статті 92 Конституції України передбачає, що виключно законами визначаються «засади утворення і діяльності... об'єднань громадян». Інші (що не є найбільш загальними) питання реалізації права на свободу об'єднання в громадянському суспільстві не підлягають державному регулюванню і мають вирішуватися на вільний розсуд його членів.

Відповідно до статті 40 Основного Закону України всі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

Чинна редакція статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» в розвиток зазначеної конституційної норми визначає суб'єктами, яким адресується електронна петиція, органи та посадових осіб, які наділені владними повноваженнями (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, орган місцевого самоврядування).

Пропозиція Законопроекту щодо розширення кола цих суб'єктів, має ознаки неконституційності, адже політичні партії не є органами, що мають владні повноваження. Покладення на них таких же обов'язків щодо реагування на електронні петиції, які і на органи влади чи відповідних посадових осіб, є необґрунтованим та таким, що суперечить нормам статей 36 та 40 Конституції України.

Конституційний Суд України в абзаці четвертому пункту 1 мотивувальної частини Рішення від 23 грудня 1997 року № 7-зп та підпункті 2.2 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 30 травня 2012 року № 12-рп/2012 зазначив, що верховенство конституційних норм поширюється на всі сфери державної діяльності, у тому числі і на законотворчий процес.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо електронних петицій громадян до політичних партій, що представлені у Верховній Раді України), (реєстр. № 6154 від 02 березня 2017 року), поданий народним депутатом України О.Б. Фельдманом суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ